

קולנוע

סרטים

סיכום של אקדה

המרתף (בנייהוזה, תליאביב; ישראל) הוא סרט ישראלי על כל סרט ישראלי הנוג להגיד: "זהו הסרט הישראלי הראשון הראוי לשמו". זהו סימני דרך בנתיב ת עשיית הסרטים הישראליים. מהיום והלאה אפשר להגיד שקיים סרט ישראלי.

רומנטיקה וקומדיה. מדינה קטנה כמו ישראל, שאין לה הון ושוק מקומי, אינה יכולה לקחת להתחרות בכושריהביצוע של הענק ההולנדי, המציא 40 מיליון דולאר על סרט אחד כמו קליאופטרה. אם כך, בי אילו אמצעים תוכל ישראל להצליח בענף הסרטים?

עד כה ניתנו כמה תשובות לשאלה זו. יש שניסו למלא את ההלל ברומנטיקה ציונית. יש שסמכו על הגישה התועלתית של המג בית היהודית המאוחדת. יש שיצרו קישור בעל גוון ישראלי אכזזטי.

ענה נתן שמעון ישראלי תשובה אדפה לשאלה. דבר זה כשלעצמו חשוב יותר אם מן ההישגים הממשיים של הסרט. כי יש לו חשיבות גם לגבי ענפים אחרים של האמנות הישראלית - התיאטרון, השירה, הספרות.

עיקר והתחכמויות. תשובתו של יש ראלי: הסרט הישראלי צריך להגיד משהו. אם יש לו רעיון מרכזי ברור, הנוגע לכל אדם ושכל צופה חש באמיתותו, אין רמת האמצעים הטכניים חשובים.

אמנם, אין ישראלי מזניח את הביצוע, כל פרט ופרט בסרט מחושב היטב. אך למי רות ישראלי אוהב התחכמויות, מילוליות וחזרות, אין אפקטים כאלה מסיחים דעתו מן העיקר. מבחינה זאת הוא כמעט יחיד במינו בעולם היצירה הישראלית, בו ילד ההתחכמויות מוזמן את כל התכנים, ובו שורצים הלהטוטנים שאין להם מה להגיד.

כאשר עומד לפני היוצר רעיון ברור, אין צורך לבזבז כסף על נסיונות סרק. סרטו של ישראלי עלה רבע מיליון ל"י, סכום שאינו מופרז לגבי סרט מקומי. "אילו הייתי מסרית את אותו סרט מקומי, 150 הורה ישראלי השבוע, הייתי מסתפק ב"150 אלף לירות. למדתי ממנו הרבה."

המארגנים מנסים בכל כוחם לשלוף לפי חות את הדיפלומטים מן ההמון המנוחק, הממשיך ללחץ. מתוך שבעים הדיפלומטים המומנים מצליחים רק חמישה להצטרף למסע, בערך בסביבת הכנסת.

ליד הכנסת מנסה הרחוב פעם נוספת להגיע להחיה עצמה. הפעם מתפתח קרב של ממש. אמבולנסים של מגן דוד אדום מובילים ללא הפסק מתעלפים, פצועים, דרוסים.

במבצע הדיפלומטים המלוכדת נעלמה לפתע. ממש נמוגה ביס האדם, בין פנים שחומים ולבנים, בין תושבי שכונות העוני, בין כפיות דרוזיות מהגליל. השר יוסף בורג התגונן ונאשרת נגד לחץ הנפשות. עוד רגע ומאות זוגות רגלים ירמסו אותו. שמעון פרס תופס בראשו. "איזה פנצ'ר, איזו בושה!" סינן מבין שינוי השגריר הבריטי החדש, כשהוא מתגונן במרפקיו בפני הוד מון: "המצב מתחיל להיות קצת לא נעים!" לפתע נוחקו כל אהבת השגרירים, שרים, אישים מרשימה א' ר"ב, ממסע יהודיה, וההמון, המגביר את לוחו ואינו מרפה, יבלע עוד רגע את בני גוריון עצמו. את זה אסר להרשת.

מאי שם מופיעה לפתע יחידת צנחנים. הבחורים בכומות האדומות רצים בשורה מסודרת, חודרים כמו להב סכין מאחורי קבוצת האנשים הקטנה, המקיפה את ראשי הממשלה. תופשים זה ביד זה, יוצרים שרשרת גופות אדם. השרשרת נמתחת, מתפתלת בצורה מסוכנת, פלא שינוה ניתקת. כמה מטרים לפניה נוצרת שרשרת דומה, ולאחר רגע, שלישית - לאחר מכן מתמדת גות שלושתן יחד. זו כבר לא שרשרת, זו חומת גיפותראם.

בכל זאת, מדי רגע מצליחים בודדים מן הרחוב לפרוץ את מחסום חיילי המילואים, שהוצבו לאורך המידרכה. הללו פונים בי מרוצה לעבר הקבוצה הקטנה, המקיפה את ראשי הממשלה. את רובם תופסים החיילים בשטח הביניים, ומשליכים חזרה לתוך הר מון, כמו כדורי מישחק, אולם כמה מהם מצליחים להגיע.

תימני קטן מנסה לנער מעליו את החיי לים, כאילו היו זבובים טרדניים. "אני מוכרו. ללכת בהלוויה." הוא קובע בתוקף. "באתי במיוחד מהגליל. אני מייצג את כל הגליל. הכוללים לא מתחרים: תראה את הזומנה!" "איזו הזמנה?" מתמרמר התימני הגלילי, "אני חקלאי".

יהודי מוזקן, בעל פני מסתגף ועיניים רעבות, מצליח להגיע לכביש, ניגש בריצה לקבוצת ראשי הממשלה, אך אינו מעז ל הצטרף אליה. פוסע מן הצד כבגניבה, כאילו נוטל לעצמו כבוד לו לא חבר ועדת אירגון ההלוויה מצביע עליו בעיניו: "לסי לק!".

המארגנים מנסים בכל כוחם לשלוף לפי חות את הדיפלומטים מן ההמון המנוחק, הממשיך ללחץ. מתוך שבעים הדיפלומטים המומנים מצליחים רק חמישה להצטרף למסע, בערך בסביבת הכנסת.

ליד הכנסת מנסה הרחוב פעם נוספת להגיע להחיה עצמה. הפעם מתפתח קרב של ממש. אמבולנסים של מגן דוד אדום מובילים ללא הפסק מתעלפים, פצועים, דרוסים.

★ ★ ★
21 מטהי אש

ב בית הכנסת ישורון זו מסע ההלוויה, בטור מכוניות, לעבר הר המנוחות. הי פעם אין הרחוב מאיים עליו. אלא שהרבה מן המכוניות הדיפלומטיות נחרו ריקות. הדיפלומטים עלים אישם בתוך ההמון, לצמיתות.

לבית הקברות מגיעים כמאתיים איש בלי בד, הבין 300 בני רשימה א'. דממת הי מקום מצווה לשכוח את מה שהתרחש בעיר. ארון התבלת לבן מורד לאטו לתוך הקבר המוכן, סמוך לקברו של אבי הנשיא. נש פכים רגבי עפר, שהובאו בשקיות מכל רחבי המדינה.

רחל ינאט אינה מצליחה לעמוד במתח המעמד, מתיפתח בכל מאודה. תמיד, אשה שעייפה מן החיים, אשה אכלה.

למרגלות הר המנוחות יורים התותחים מטחי אש, אחת, שתיים, שלוש - עשרים ואחת. הדר מתגלגל בהרי יהודה. הקבר הרענן הופך לתל פרחים. על לית העץ כתובת: פ.נ. נשיא מדינת ישראל יצחק בן צבי ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

באותו הזמן חוזרת כבר הבירה לחייה הרגילים. בעוד רגע יפתחו בתי הקולנוע את לתותיהם. גשם טורדני ממשיך ומצליף ברוזיפים.

"תביט איזה ביש'מול", אומרת אשה צעיר רה לבעלה, "תמיד כשיש אירועים, יורד גשם".

לפתע היא משיחה שאוזן זר קלטה את ההערה. נכלמת היא מושכת בשרחל בעלה, ממחרת להסתלק מן המקום. היא ניוכרה, כנראה, בהבושת פנים, כי באה להלוויה, ולא לאירוע. היא לא הבינה שלא היא הנשואת באחריות למה שאירע. כי המארגנים הם שקרעו מן ההלוויה את כל הדרת אכלה.

הצגת בכורה

יום העצמאות

נורית אמיר איתה במיקצת לרכבת המדינה. היא נולדה כשהמדינה היתה כבר בת עשר - בת עשרה ימים. אבל היא לא הפסידה שום דבר מהחוויות הראשונות של התינוקת שהקימה אותה. כשאמה, חיה, או יפהיה בלונדית בת 18, רצה לבית החולים ע"גוי בתליאביב כדי ללדת אותה, זעקו צופרי האזעקה מעל ל-

איזה חינוך? בגן הילדים שמו לנורית זגל לאומי ביד, כמו לכל הילדים, ולימדו אותה שירי מולדת. אולם, כמו כל בני דורה, היא יודעת מעט מאוד על עצמאות המדינה, משמעותה והדרך הארוכה אשר בה הושגה.

איזה רעש! במיצעד יום העצמאות, שנערך בחיפה, מעונה נורית אמיר את פניה, למישמע רעם שרשרות הטנקים. הטנק על הכביש הוא אומנם צנטוריון, אך עבור נורית ההנאה העיקרית היא האווירה האופפת את המיצעד.

מסביב לדיזנגוף בחיפוש אחרי השמחה. אבל שמחה לא היתה. "ממש איכות חגי העצמאות הזה", מפ ליתה נורית בצער. "מפסח כבר התחלנו לתכות שיכוא. הגיעו אלי טלפונים מחב רים וחברות ששאלו: את באה איתנו? תיכי ננו איזה סיבוב לעשות, איפה לבקר ומה לראות. כל השנה מתכים להזדמנות הזו של יום העצמאות. זה היום שאפשר להתפריק, ללכת ברחובות ולהשתולל, לראות זיקוקן, להצפץ לאנשים בצפצפות לתוך האוזניים ו להישאר בתוך עד כמה שרוצים. זה אפילו יותר מאשר בפורים. אנחנו כבר יותר מדי גדולים כדי ללכת בפורים ברחובות מחופש ש.ם. אבל ביום העצמאות כל אחד יכול להתפריק."

תליאביב והאנשים רצו למקלטים. אמא הער דיפה ללכת ברגל. אמרו לה שכך היא עשיר יה ללדת יותר מהר, אולי לפני ההפצצה הבאה.

כעובר היתה נורית עדיין במשקספר. הר ריה היו חברי קיבוץ מעיינברוך שבגליל. אבל כשפרצה המלחמה העבירו את הנשים ההרות לעורף. אבא גוייס לצבא. כשיצאה לאחור העולם קיבל חופשה מיוחדת.

מאז צמחה נורית יחד עם המדינה. היא אכלה בנות, שאמה היתה משיגה אותן בי נקודות אחרי שעות של עמידה בתור. לי תפוחים לא זכתה, כיוון שאמה היתה מגיר עה תמיד כשגנמר הארגו. וזכרונות היל דות הראשונים שלה קשורים בחדר צר ב רמתגן, שהצבא החריס עבור אביה כש השתחרר מהצבא. היה שם כוור שבור ומתחתיו עמד דלי והמים טיפטפו כל הזמן בצליל שאני זוכרת אותו עד עכשיו."

15 השנים שחלפו מאז שינו כליל את הרקע של נורית. היא מתגוררת כיום ב דירה הדרה במרכז תליאביב. אביה, מורה בבית ספר מקצועי, התפרסם גם כאמן -

במיצעד בני קשר

קיבוץ נמרץ זהו בערך משמעו של יום העצמאות לגבי בני דורה של נורית. באיזה מקום קשרה המילה "עצמאות" בשמו של חג זה בעצמם יותר מאשר